

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนในปัจจุบัน การศึกษาในระดับนี้ส่วนใหญ่รัฐจะเป็นผู้ที่ได้จัดให้ ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ดังนั้นการที่จะพัฒนาประชาชนในชาติให้มีคุณภาพได้จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ประชาชนภายในประเทศ รู้จักคิด รู้จักการอ่าน รู้จักการวิเคราะห์ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคน เช่น การออกกำลังกาย การกิน ฯลฯ อีกทั้งนำไปสู่ความเลิศทางการกีฬาอีกด้วย

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยึดพื้นฐานจิตวิทยาว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการสอนที่ช่วยเราและช่วยผู้เรียนสนใจที่จะเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจง่ายและถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นในการเรียน

บทเรียนสำเร็จรูปมุ่งหวังให้ทุกคนมีความรู้เท่าเทียมกันแต่แตกต่างกันที่เวลาที่ใช้ในการเรียนเท่านั้นและสามารถนำไปใช้สอนได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนแบบกลุ่มการเรียนการสอนแบบรายบุคคล และการสอนซ่อมเสริมด้วยบทเรียนสำเร็จรูป มีข้อดีอยู่หลายประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของตนเอง
2. สนองความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เด็กที่เรียนเร็วก็จะก้าวไปข้างหน้าได้เร็ว เด็กที่เรียนช้าก็จะก้าวไปด้วยความสามารถ ไม่จำเป็นต้องเรียนไปพร้อมกัน
3. ช่วยแบ่งเบาภาระครูในการสอนข้อเท็จจริงต่างๆ ทำให้ครูมีเวลาเตรียมบทเรียนที่ต้องสร้างสรรค์มากขึ้น
4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู หรือครูไม่ครบชั้น โดยช่วยลดอัตราการสอนและเพิ่มชั่วโมงเรียนตามลำพังของผู้เรียนการเรียนการสอนของครูนั้นครูมีวิธีสอนจะใช้วิธีสอนแก่นักเรียนทุกคนด้วยวิธีการเดียวกันไม่เป็นการเหมาะสมทั้งนี้เพราะผู้เรียนแต่ละคนต้องมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ตลอดพื้นฐานทางครอบครัวและวิธีการเรียนรู้ ฉะนั้นความแตกต่างของผู้เรียนเหล่านี้ย่อมทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนได้เท่ากันหมดนอกจากนั้นครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชาทำให้ครูต้องเตรียมการสอนมากประสิทธิภาพของครูผู้สอน อีกทั้งผู้เรียนในชั้นหนึ่งๆมีตั้งแต่เรียนดีจนถึงเรียนอ่อน (สุพร ฉวีศักดิ์,

นัยนา ศรีทองเกตุ (2544 : 70) ได้กล่าวว่า ครูที่ดีต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองเชื่อ และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งแสวงหาการเปลี่ยนแปลงอย่างกระตือรือร้นบนพื้นฐานความเชื่อตามปรัชญา ครูมีความสามารถไตร่ตรองในสิ่งที่ตนทำ และยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นถ้าเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน จากการศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มุ่งผลิตนักเรียนให้มีความรู้ ด้านวิชาการ เก่ง ดี มีสุข โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวทันเทคโนโลยี จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และวิจัยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นคนดีของสังคม ให้ดำรงอยู่ในสังคมโลกอย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาที่จะต้องจัดระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมพลเมืองของชาติให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

จากการเรียนการสอนปีการศึกษาที่ผ่านมา จากการสังเกตของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับประถมศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ปัจจุบันคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551) ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสุขศึกษาและพลศึกษาต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ ประกอบกับการวิจัยหลายรายการพบว่าครูผู้สอนยังใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ประกอบกับคู่มือครูและแบบเรียนเป็นหลักและใช้เวลาสอนนักเรียนเท่ากันทุกคน จึงเป็นการยากที่จะให้นักเรียนทุกคนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะนักเรียนแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน นักเรียนที่มีพื้นฐานดี ความรู้ดี จะเรียนเร็วกว่านักเรียนที่มีพื้นฐานไม่ค่อยดีจะเรียน ได้ช้ากว่าจะส่งผลให้นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน การที่นักเรียนเรียนไม่ทันมีผลเสียหลายด้าน โดยเฉพาะด้านจิตใจ ถ้าเรียนแล้วไม่เข้าใจ หรือทำไม่ได้ก็จะทำให้ไม่อยากเรียนต่อไป และทำให้ไม่ชอบวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนสาระสุขศึกษาและพลศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวล้วนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาและเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงจูงใจและเชื่อว่าการใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการเรียนการสอนน่าจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสุขศึกษาและพลศึกษาดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างบทเรียนสำเร็จรูปสาระสุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสาระสุขศึกษาและพลศึกษา รวมทั้งเพื่อให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาสุขศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

ขอบเขตด้านประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่' ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 72 คนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่'

สมมุติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนเรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยหลักการสั่งเร้า และการตอบสนองด้วยการเสนอเนื้อหาให้ผู้เรียนเรียนทีละน้อยจากง่ายไปหายาก มีคำถามให้ผู้เรียนตอบเป็นระยะพร้อมเฉลยให้ตรวจสอบคำตอบ มีการเสริมแรง และมีแบบฝึกให้ผู้เรียนได้ทดสอบตนเอง

ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คือ 80/80

เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง การประเมินบทเรียนสำเร็จรูปโดยวิธีตรวจสอบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้วยวิธีกำหนดไว้ล่วงหน้า

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดในบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละบท

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดได้ถูกต้อง ร้อยละ 80

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนทำได้จากการตอบข้อทดสอบกลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึก และความนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้สอน ได้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ได้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80